
Leveransplikt för elektroniskt material

- Vi kan inte samla allt

2014-03-26

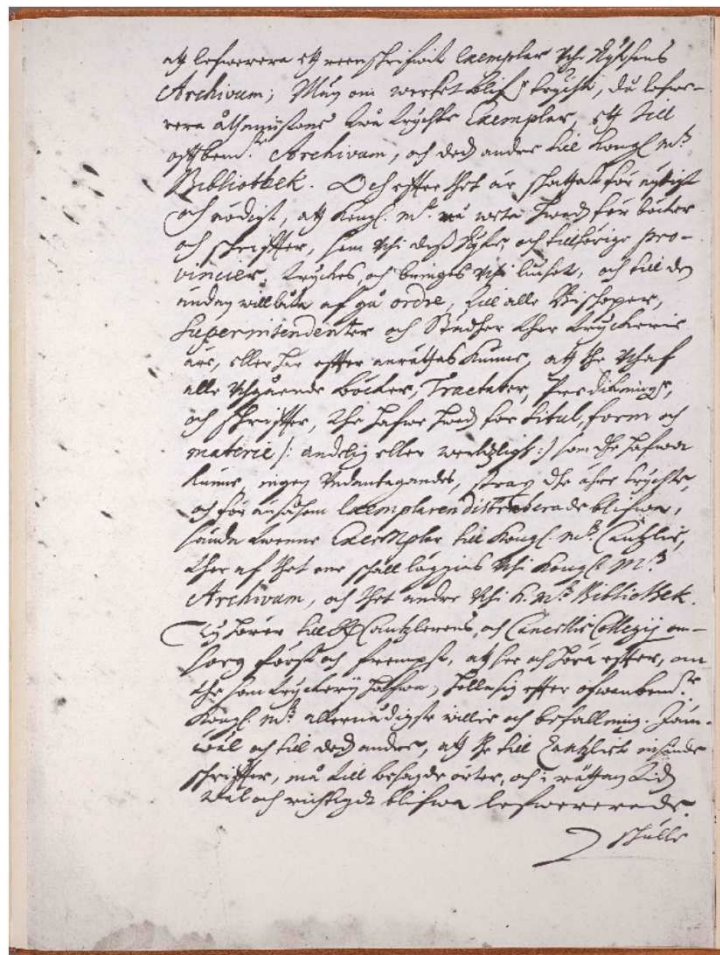
Sidnummer 1

Digikult 2014 - Leveransplikt för elektroniskt
material - vi kan inte samla allt

National Library
of Sweden

Kansliordning 1661

2013-03-20
Sidnummer 2

Förordning om ändring i förordningen (2008:1421) med instruktion för Kungl. biblioteket

- **1 §1** Kungl. biblioteket är nationalbibliotek och arkiv för ljud- och bildokument och rörliga bilder samt fullgör dokumenterande uppgifter och serviceuppgifter. Myndigheten ska
- **1. ta emot, förvara, beskriva och tillhandahålla den svenska tryckproduktionen i dess helhet** och sådana dokument för elektronisk återgivning som avses i 10 § första stycket lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument
- **2. ta emot, förvara och i enlighet med 6 § förordningen (2008:1420) om pliktexemplar av dokument tillhandahålla pliktexemplar av filmer, fonogram, videogram, sådana dokument för elektronisk återgivning som avses i 14 § tredje stycket lagen om pliktexemplar av dokument och upptagningar av ljudradio- och televisions-program, och**
- **3. inom sitt verksamhetsområde vara en resurs för forskning i rollen som främst humanistiskt och samhällsvetenskapligt forskningsbibliotek och främja den svenska forskningens kvalitet genom att tillhandahålla en effektiv forskningsinfrastruktur.**

2014-03-26

Sidnummer

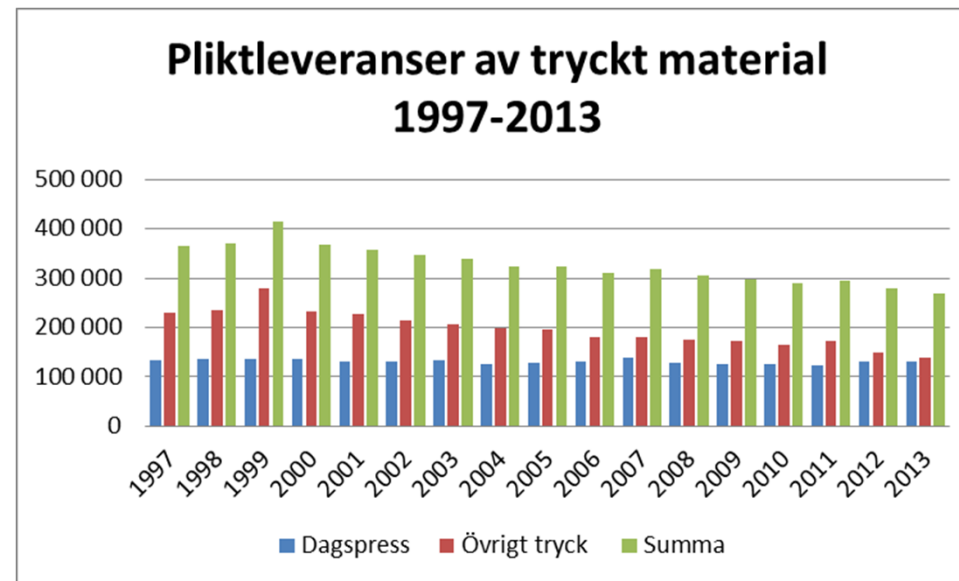
Digikult 2014 - Leveransplikt för elektroniskt material - vi kan inte samla allt

Digitaltryck, variabeltryck, egenutgivning, global publicering

- [Beskrivning av variabeltryck – Elanders](#)
- ”År 2008 delades det första numret av gratistidningen Glow ut i 325.000 exemplar i nio olika köpcenter. Planerad utgivning: **sex nummer** per år i **nio editioner** (per nummer) och beräknad räckvidd på 650.000 läsare. ” (Dagens media 2008-02-18)
- [Lansering av tidskriften GLOW](#)

Hybridbiblioteket

2014-03-26

Sidnummer 5

Digikult 2014 - Leveransplikt för elektroniskt material - vi kan inte samla allt

National Library
of Sweden

Leveransplikt för elektroniskt material

- Insamling enligt fullständighetsprincipen gäller inte när det gäller insamling av den elektroniska publiceringen.
- Åsikterna är många om den så kallade e-pliktlagen, men få har fördjupat sig i den.

E-plikt - lag från 1 juli 2012

- [Lag \(1993:1392\) om pliktexemplar av dokument](#)
- [Lag \(SFS\) 2012:492](#) om pliktexemplar av elektroniskt material (1 juli 2012)
- [Förordning \(SFS\) 2012:866](#) med kompletterande uppgifter (1 januari 2013)
- Lagen innebär att
 - Från 31 mars 2013 ska ett urval massmedieföretag och myndigheter lämna material (mjukstart för att KB ska hinna bygga upp rutiner),
 - från **31 december 2014** gäller lagen fullt ut och fler leverantörer tillkommer

E-plikt – vilka ska leverera?

Den som har automatiskt grundlagsskydd för sin utgivning enligt yttrandefrihetsgrundlagen och som tillgängliggör information från en webbplats till allmänheten”

- föreningar,
- organisationer,
- dagspress,
- radio och tv
- publicister, producenter, förlag etc.

- Aktörer som yrkesmässigt låter framställa elektroniskt material
 - e-boksförläggare,
 - e-tidskriftsutgivare...

- Myndigheter

E-plikt - vad ska levereras –gäller för enskilda?

Webbunikt elektroniskt material:

- Enstaka filer eller fält i en databas, som är av avslutad och permanent karaktär, ("avsett att presenteras vid varje visning")
- som har svensk anknytning (svenska språket, svensk upphovsman, riktar sig till allmänheten i Sverige)
- som har gjorts tillgängligt för allmänheten i Sverige genom överföring via nätverk,
- ... men, inte sådant som också givits ut i tryckt form, s.k. "parallellutgivning"

Några exempel:

- Artiklar (reportage, krönikor, debattartiklar, blogginlägg, recensioner)
- Annonser som rör egen verksamhet
- Broschyrer, vägledningar, guider
- Pliktleverantörens egen rörlig bild (webb-tv, videoklipp)
- Poddradio
- Bilder, fotografier

E-plikt - vad ska inte levereras?

[Kulturarw3](#) 1997-
Robotinsamling av
svenska webben
1-2 gång/år
("ögonblicksbilder").

Svenska dagstidningar
samlas in dagligen.

Trolig utökning.

Exempel:

- Hela webbsidor
- Hela databaser
- Programkod som bygger upp databaser
- Direktsändning
- Innehåll på intranät eller andra slutna nätverk
- Privatpublicerade bilder, musik, filmer, bloggar ...
- Kalendrier, tablåer

E-pliktinsamlingen har mer fokus på innehåll än form

NORDIDACTICA – JOURNAL OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCE EDUCATION

2011:1 40-57

Lärarstudenters relation till historieämnet

David Ludvigsson

Historiska institutionen, Uppsala universitet

Abstract: Student teachers in Sweden conducted structured inquiry projects in which they investigated school children's understanding of history. Analysis of the student teachers' written assignments indicates ambivalence on part of the student teachers. On the one hand, they want to change both content and teaching methods in the subject of history, but on the other hand many of them seem happy with how things are. Further, the student teachers want to take the interests and needs of their pupils seriously, but they do not reflect much on what will be the practical consequences of this for their teaching. The student.....

2014-03-26

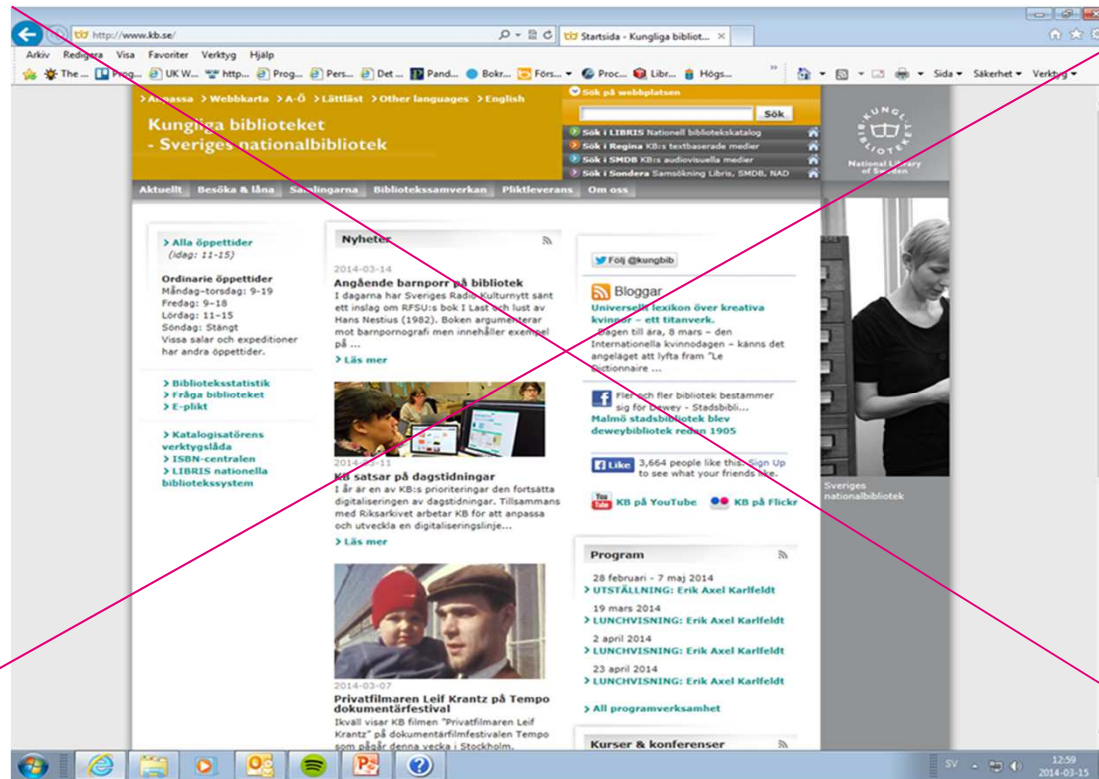
Sidnummer 11

Digikult 2014 - Leveransplikt för elektroniskt material - vi kan inte samla allt

National Library
of Sweden

Robotinsamlingen är tänkt att komplettera e-pliktinsamlingen

2014-03-26

Sidnummer 12

Digikult 2014 - Leveransplikt för elektroniskt material - vi kan inte samla allt

National Library
of Sweden

E-plikt - myndigheter

- Myndigheter ska leverera i stort sett enligt samma kriterier som för övriga pliktleverantörer...
- ...men, bara "egentliga myndighetspublikationer", som motsvarar publikationer som tidigare utgavs i tryckt form.
- KB får kräva vissa bibliografiska metadata efter samråd med RA.
- även sådant som också givits ut i tryckt form, s.k. "parallellutgivning"
- Inget vitesföreläggande
- Myndighetspubliceringen blir samlad och sökbar på ett ställe.

"Egentliga myndighetspublikationer", exempel:

- promemorior, rapporter, utredningar,
- vägledningar, anvisningar, utbildnings- och informationsmaterial,
- referatsamlingar, tidskrifter,
- författningar, råd,
- avhandlingar, abstracts, forskningsrapporter,
- nyhetsbrev, faktaserier, vetenskapliga tidskrifter,
- "working papers"

Vad ska inte levereras av myndigheter?

- **del av förvaltningsärenden**
 - handlingar i förvaltningsärenden (enskilda referat av domar, beslut)
 - remissyttranden
 - interna utredningar
- **inga egentliga myndighetspublikationer**
 - nyhetsnotiser
 - platsannonser
 - nedladdningsbara blanketter
 - material som uppdateras/förs fortlöpande
 - ppt-presentationer eller motsvarande
- **ingen avgränsad enhet, inte ett på förhand bestämt innehåll, inte samma resultat vid varje sökning (interaktivitet).**
 - databaser
 - elektroniskt material som innehåller programvara
- **inte tillgängligt för allmänheten här i landet, intern spridning**
 - överföringar via intranät

När och till vem ska leveransen ske?

- En kopia till Kungliga biblioteket, som själv gör en säkerhetskopia
- Leverans inom tre månader från tillgängliggörandet

Hur ska leverans ske?

- Enligt e-pliktlagen ska varje pliktexemplar av elektroniskt material lämnas på en fysisk databärare i det format som det har gjorts i.

- Men Kungliga biblioteket har möjlighet att efter ansökan bevilja leverans på annat sätt, exempelvis via nätverk. KB har tagit fram ftp- och rss-lösningar för ändamålet. Ett webbformulär för leverantör med begränsat flöde vad gäller mängd och periodicitet är under utveckling.

Vad ska bifogas?

När ett pliktexemplar av elektroniskt material lämnas ska det vara åtföljt av information (metadata) om:

- 1. **var och när** av det elektroniska materialet är tillgängliggjort
- 2. det elektroniska materialets **publiceringsformat**,
- 3. **koder** eller liknande som kan krävas för att på avsett vis ta del av innehållet i det elektroniska materialet
- 4. det elektroniska materialets **samband** med annat elektroniskt material som ska lämnas enligt denna lag eller sådant som ska lämnas enligt lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument.

Metadata - rättigheter

- **Licenser, gärna CC**
 - `<rights>`<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.sv>`</rights>`
- **Copyright**
 - `<media:copyright>`Foto: Hussein El-ALawi`</media:copyright>`

© All rights reserved Foto: Jens Gustavsson

National Library
of Sweden

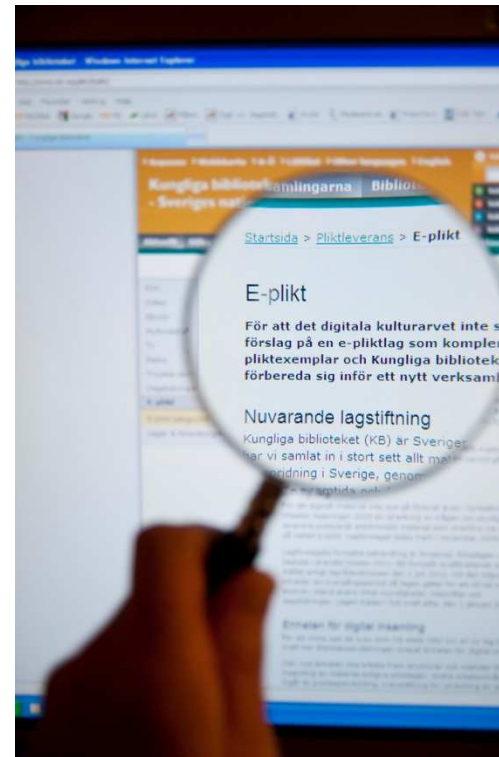
E-plikt - mer information på www.kb.se och i Confluence:

<https://confluence.kb.se/display/eplikt/E-plikt>

- Information uppdateras kontinuerligt på:
 - <http://www.kb.se/plikt/Eplikt/> och <https://confluence.kb.se/display/eplikt/E-plikt>
- ... med bl.a. "Frågor och svar":
 - <http://www.kb.se/plikt/Eplikt/Fragor-och-svar/>
- ...anvisningar och specifikationer:
 - <http://www.kb.se/plikt/Eplikt/Anvisningar-och-specifikationer-for-leverantorer-/>

Helpdesk för frågor om e-plikt:

- eplikt@kb.se

© All rights reserved Foto: Jens Gustavsson